

7 Seksueel overdraagbare aandoeningen

KENNIS

opdracht 39

Beantwoord de volgende vragen.

- 1 Wat moet je zeker doen als je veilig wilt vrijen?

Altijd een condoom gebruiken.

- 2 Hoe kun je een soa krijgen?

Door contact met vagina, penis, anus, mond of bloed van een besmette persoon.

- 3 Welke seksuele handelingen kun je zonder condoom doen, zonder dat je de kans hebt een soa op te lopen?

Elkaar met de hand bevredigen, tongzoenen, knuffelen, strelen, masseren.

TOEPASSING EN INZICHT

opdracht 40

Beantwoord de volgende vragen.

- 1 Onder andere bij mannelijke homoseksuelen komt anale seks voor. Omdat de anus een stuk stugger en nauwer is dan de vagina, gaan condooms sneller stuk door wrijving. Als het condoom stukgaat, ben je niet meer beschermd tegen soa's.

Welke speciale maatregelen kun je nemen om besmetting met hiv te voorkomen?

Extra sterke condooms en veel glijmiddel gebruiken.

- 2 Is er ook een risico op soa's als je een vaste relatie hebt? Licht je antwoord toe.

Ja, het risico op soa's is dan afhankelijk van de risico's die jij en je partner in het verleden hebben gelopen en of jullie niet vreemdgaan.

- 3 In afbeelding 35 op de volgende bladzijde zie je een top 10 van smoezen om geen condoom te hoeven gebruiken. Onder de meeste smoezen staan reacties die je kunt geven op deze smoes.

Bij smoes 2 en smoes 5 staan geen reacties.

Schrijf bij deze smoezen zelf een reactie.

- 4 Bij een vaginale ontsteking kan sprake zijn van chlamydia of candida. Chlamydia wordt veroorzaakt door een bacterie en candida door een schimmel.

Om een vaginale infectie aan te tonen, onderzoekt een arts wat slijmvlies uit de vagina via een uitstrijkje. Ze bekijkt cellen uit het uitstrijkje met de microscoop. Ze ziet behalve slijmvliescellen ook cellen van de ziekteverwekker.

Hoe kan de arts zien dat het niet de cellen van het slijmvlies zijn?

De cellen van het slijmvlies hebben geen celwand.

- 5 Aan welk celkenmerk kan de arts zien of het chlamydia of candida is?

Door de aanwezigheid van een celkern. Bacteriën hebben geen celkern, schimmels wel.

▼ Afb. 35

TOP 10 VAN SMOEZEN OM GEEN CONDOOM TE GEBRUIKEN

1 Vertrouw je me niet of zo?

Nee, ik denk niet dat je aids hebt en ik vertrouw je echt wel, anders waren we hier nu niet. Maar als je iets hebt, dan weet je dat vaak zelf niet. Dus neem ik, met ons allebei, geen risico's. Of: Ik vertrouw jou wel, maar je ex niet.

2 Maar je bent toch aan de pil?

De pil beschermt wel tegen zwangerschap, maar niet tegen een soa. Veilig vrijen doe je met een condoom.

3 Als je niet zonder condoom wil vrijen, maak ik het uit.

Iemand die je zo emotioneel probeert te chanteren door te dreigen om het uit te maken, is jou toch zeker niet waard?

4 Je bent de enige met wie ik het zonder condoom doe.

Tja, als je partner dat tegen jou zegt, dan kun je er zeker van zijn dat hij/zij dat ook tegen anderen zegt. Onzin dus.

5 Ik weet zeker dat ik niets heb, want ik heb geen klachten.

Bij veel soa's duurt het heel lang voordat je echt klachten krijgt. Je hoeft zelf niet eens te weten dat je een soa hebt! Ondertussen kun je wel anderen besmetten. Dus dat je niets voelt, zegt helaas helemaal niets.

6 Met condoom is er niets aan.

Pure onzin. Als je een condoom goed gebruikt, kun je het net zo leuk maken mét als zónder condoom.

7 We zijn toch elkaars eerste?

Tja, wat is 'eerste'? Als je allebei nog nooit seksuele handelingen hebt verricht, dan is de kans op een soa érg klein.

En de kans op zwangerschap is ook niet groot als je de pil slikt. Maar dan moet je het wel héél zeker weten. En het is alleen helemaal veilig als je een condoom gebruikt.

8 Ik ben allergisch voor rubber.

Het is waar dat sommige mensen allergisch zijn voor rubber. Maar daarvoor bestaan ook speciale non-allergene condooms. Als je echt een rubberallergie hebt, dan is het maar beter om te zorgen dat je die dingen bij je hebt. Gelukkig zijn er ook veilige vrijtechnieken waar je geen condooms voor nodig hebt.

9 Ik heb geen condooms bij me en ik kan ze nu niet meer kopen.

Dat is balen. Is er echt geen condoomautomaat te vinden waar je ze kunt halen? Zonder condoom geen seks. We kunnen wel andere dingen doen, zoals vingeren en aftrekken.

10 Ik ken niemand met een soa.

Mensen die een soa hebben, praten daar niet over. Waarschijnlijk is er in jouw omgeving dus wel iemand die een soa heeft of heeft gehad. Je ziet of merkt het niet aan ze en misschien weten ze het zelf niet eens. Dit is dus echt geen geldig argument.

Vraag 6 tot en met 11 gaan over afbeelding 36.

- 6 Welke conclusie kun je trekken over het aantal mensen met chlamydia tussen 2006 en 2013: is dat gedaald, gelijk gebleven of gestegen?

Het aantal mensen met chlamydia is gestegen.

7 Hoeveel diagnoses hiv zijn in 2013 gesteld?

350 diagnoses.

8 Waren er in 2010 meer diagnoses syfilis of meer diagnoses chlamydia?

Meer diagnoses chlamydia.

9 Met welk percentage is het aantal hiv-infecties in 2013 afgenomen vergeleken met 2009? Geef de berekening.

Het aantal is met *12,5* % gedaald. *Het aantal gevallen in 2009 was 400.*

$50 / 400 = 0,125 \times 100\% = 12,5\%$

10 In de afbeelding is te zien dat het aantal gevallen chlamydia, syfilis en gonorrhoe de laatste drie jaar is gestegen. Het aantal hiv-gevallen is gedaald.

Noem de letters van de redenen die dit kunnen verklaren.

- A Mensen zijn voorzichtiger geworden en gebruiken vaker een condoom.
- B Mensen hebben betere voorlichting gehad over hoe je een condoom moet gebruiken.
- C Mensen gaan minder vreemd.
- D Er worden gratis spuiten uitgedeeld aan drugsverslaafden.
- E Er zijn minder mensen die drugs gebruiken.
- F Drugs die je moet snuiven in plaats van spuiten zijn populairder geworden.
- G Door voorlichting ontsmetten drugsverslaafden hun spuit beter.
- H Spuiten worden alleen nog stiekem met elkaar gedeeld.
- I De hiv-test is niet meer gratis.
- J Hiv-testen zijn beter geworden.

Redenen die dit kunnen verklaren, zijn: *D, E, F, G, I.*

11 Leg uit waarom gonorrhoe wel met antibiotica te genezen is en herpes genitalis niet.

Gonorrhoe wordt veroorzaakt door een bacterie, herpes genitalis door een virus. Antibiotica werken alleen tegen bacteriën en schimmels.

▼ **Afb. 36** Aantal diagnoses (2006–2013) van gonorrhoe en chlamydia (linkeras) en syfilis en hiv (rechteras).

